

Смірнова Олега Ювеналійовича,

СКАРГА/ПОВІДОМЛЕННЯ
про наявність фактів академічного плагіату
в кандидатській дисертації та науковій статті О. Л. Міщенко

Керуючись пп. 2–4 «Порядку розгляду скарг/повідомлень щодо фактів академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації», затвердженим на засіданні Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти 24 жовтня 2023 р. (протокол № 16 (45)), повідомляю про факти академічного плагіату в кандидатській дисертації О. Л. Міщенко:

Міщенко Олег Леонідович. Активізація інноваційно-інвестиційного розвитку харчової промисловості в Україні. – Дис. ... канд. економічних наук (спеціальність: 08.00.03 – економіка та управління національним господарством). – Чернівці, 2020.

Ця дисертація була захищена 27.06.2020 року на засіданні спеціалізованої вченої ради Д 79.051.04 у Чернігівському національному технологічному університеті МОНУ (зараз – Національний університет "Чернігівська політехніка").

Науковий керівник – **Косач Ірина Анатоліївна**, доктор економічних наук, доцент, професор кафедри публічного управління та менеджменту організацій Чернігівського національного технологічного університету.

Офіційні опоненти:

Захарін Сергій Володимирович, доктор екон. наук, старший науковий співробітник, директор ГО «Науково-дослідний інститут економічного розвитку»;

Рошко Олександр Дмитрович, доктор екон. наук, професор, проректор з науково-педагогічної роботи (перспективний розвиток) Київського національного університету імені Тараса Шевченка.

Дисертація і автореферат О. Л. Міщенко розміщені на сайті Національного репозитарію академічних текстів за адресою <https://nrat.ukrintei.ua/searchdoc/0420U101654/>.

За даними Інтернету (https://lb.ua/file/person/5307_mishchenko_oleg_leonidovich_.html), у теперішній час О. Л. Міщенко є бізнесменом.

У «Рекомендаціях щодо запобігання академічному плагіату та його виявлення в наукових роботах (авторефератах, дисертаціях, монографіях, наукових доповідях, статтях тощо)» (Лист МОНУ №1/11-8681 від 15.08.2018) зазначається наступне:

- п. 1.2. Академічний плагіат – оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості) та/або відтворення опублікованих текстів (оприлюднених творів мистецтва) інших авторів без зазначення авторства (ч. 4 ст. 42 Закону України «Про освіту»);
- п. 2. Академічним плагіатом є:
  - 2.1 Відтворення в тексті наукової роботи без змін, з незначними змінами, або в перекладі тексту іншого автора (інших авторів), обсягом від речення і більше, без посилання на автора (авторів) відтвореного тексту.
  - 2.2. Відтворення в тексті наукової роботи, повністю або частково, тексту іншого автора (інших авторів) через його перекладування чи довільний переказ

Національне агентство із забезпечення
якості вищої освіти

№ 5-24-АД від 22.01.2024

без посилання на автора (авторів) відтвореного тексту.

У кандидатській дисертації О. Л. Міщенка виявлені факти порушення академічної доброчесності, які підпадають під визначення академічного плагіату (пп. 1.2, 2.1 і 2.2 зазначених «Рекомендацій»).

Виявлено, що дисертація О. Л. Міщенка містить текстові збіги (плагіат) з такими джерелами:

- 1) Семененко О. Г. Аналіз розвитку харчової промисловості України // Економічний вісник університету. – 2017. – Вип. 33(1). – С. 168–182. (http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21COM=2&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=1&Image_file_name=PDF/ecvu_2017_33%281%29_23.pdf).
- 2) Губіна В. В. Механізми підвищення конкурентоспроможності підприємств харчової промисловості. Монографія. – Харків: Панов, 2015. – 204 с. (<http://www.repository.hneu.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/12584/1/Губина%20В.В.Монографія.pdf>).
- 3) Ромашов А. В., Баранов В. В. Стратегии развития научно-производственных предприятий аэрокосмического комплекса: Инновационный путь. – М.: Альпина Паблшерз, 2009. (Завантажити можна звідси: [https://false-science-ua.odoo.com/web/content/917?unique=3a9871e69f0f4b9758e1a8429c3f0cf57c9a07e2&download=true](https://false-science.ua.odoo.com/web/content/917?unique=3a9871e69f0f4b9758e1a8429c3f0cf57c9a07e2&download=true))

Слід зазначити, що в дисертації немає єдиного «Списку використаних джерел». Джерела наводяться наприкінці кожного з трьох розділів і нумеруються всюди заново.

Стаття Семененко та книга Ромашова й Баранова відсутні в «Списку використаних джерел» до дисертації.

Монографія Губіної є в «Списку використаних джерел» до 3-го розділу дисертації під №6, але в тексті 3-го розділу ніде не згадується.

Додатково слід указати, що в тексті 3-го розділу дисертації (сс. 114–155) автор дає лише посилання на джерела №№ 10, 11, 14, 17, 20, 22, 23, 31 та навіть 50, при тому що в списку лише 47 джерел (див. сс. 151–155)!

За даними дисертації (сс. 9–10), О. Л. Міщенко має 7 наукових праць, в яких опубліковані основні наукові результати дисертації; вони були опубліковані в 2017–2019 рр. Чотири праці апробаційного характеру були опубліковані в 2016–2019 рр.

Установлено, що під час переписування фрагментів статті Семененко з числовими даними дисертант Міщенко багаторазово замінював роки з метою їх «оновлення» (див. «Порівняльну таблицю», Додаток 1). Рисунок 2.1 дисертації Міщенка є копією рисунка 1 статті Семененко (крім останнього показника), причому дисертант зробив підміну років на два роки вперед з метою «оновлення» даних. Те саме стосується й інших рисунків і таблиць.

Виявлено, що на сс. 82–89 і с. 106 дисертації Міщенка у фрагментах, переписаних зі статті Семененко, українська літера «і» замінена на англійську “i”, що зазвичай робиться для того, щоб обійти програму пошуку плагіату. При копіювання цих фрагментів у файл формату *doc* ці слова підкреслюються програмою Word червоною хвилястою лінією.

Явно намагаючись уникнути виявлення джерела плагіату, Міщенко змінював чужий текст (так званий «рерайтинг»), розбавляючи його додатковими словами, одночасно підмінюючи рік, наприклад:

Дисертація Міщенка	Стаття Семененко
С. 85 Відповідно у 2016 році загальні обсяги експорту продукції досліджуваної галузі закордон були практично на рівні 27,1 % ~~з~~ обсягу експорту.	С. 173 У 2013 році обсяги експорту продукції галузі закордон були на рівні 27,1 % ~~з~~ обсягу експорту.

Але при цьому він зробив масу орфографічних помилок (слова «дсить», «чіко», «практично», «Проєдений»), слова в реченні стали неузгодженими, що дуже легко виявляється.

Основний матеріал дисертації Міщенка О. Л. (без Анотації, Списку опублікованих праць, Змісту, Вступу, Списку використаних джерел і Додатків) викладений на сс. 21–69, 82–108, 114–150, 155–159 (усього – 118 сторінок).

Академічний плагіат виявлений на сс. 82–89, 106, 114–121, 123, 157, 159 (усього 20 сторінок), що складає 17%.

Переписаними з чужих праць є висновки до дисертації №№ 3 та 7.

Виявлено, що плагіат також міститься в науковій статті №3 зі списку тих, в яких опубліковані основні наукові результати дисертації, а саме: Міщенко О. Л. Система управління інноваційно-інвестиційним розвитком харчової промисловості // Науковий вісник Полісся. 2019. №. 3 (19). – С.98-103 (<http://nvp.stu.cn.ua/article/download/216731/216773>; ця стаття розміщена в Додатку під №4).

У цій статті Міщенком були використані ті самі матеріали зі статті Семененко (2017), про які вказано вище.

Так, зокрема, табл. 1 у статті Міщенка (с. 100), вона ж табл. 2.2 в дисертації (с. 88) – це насправді табл. 4 в статті Семененко (с. 177); а рис. 1 в статті Міщенка (с. 101), він же рис. 2.2 в дисертації (с. 85) – це насправді рис. 4 в статті Семененко (с. 174).

Наявні збіги текстів без зазначення покликань порушують вимоги, встановлені статтею 42 Закону України «Про освіту» щодо академічної доброчесності, а також порушують дійсні на момент захисту (2020 рік) вимоги «Порядку присудження наукових ступенів», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 24 липня 2013 р. № 567 (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/567-2013-п#Text>):

«9. Дисертація на здобуття наукового ступеня є кваліфікаційною науковою працею, виконаною особисто здобувачем у вигляді спеціально підготовленого рукопису або опублікованої монографії. Підготовлена до захисту дисертація повинна містити висунуті здобувачем науково обґрунтовані теоретичні або експериментальні результати, наукові положення, а також характеризуватися єдністю змісту і свідчити про особистий внесок здобувача в науку.»

«14. ... У разі виявлення текстових запозичень, використання ідей, наукових результатів і матеріалів інших авторів без посилання на джерело дисертація знімається з розгляду незалежно від стадії проходження без права її повторного захисту.

Виявлення в дисертації, авторів якої вже видано диплом доктора чи кандидата наук, текстових запозичень без посилання на джерело, є підставою для прийняття рішення про позбавлення його наукового ступеня.»

На підставі викладеного звертаюся до НАЗЯВО з проханням:

1. Розглянути питання щодо академічного плагіату в дисертації Олега Леонідовича Міщенка на здобуття ступеня кандидата наук та в його статті «Система управління інноваційно-інвестиційним розвитком харчової промисловості», провівши аналіз наведених фактів текстових збігів, та прийняти рішення щодо виявлення/невиявлення у дисертації О. Л. Міщенка та в його статті, в якій викладені основні наукові результати дисертації, фактів порушення академічної доброчесності.
2. У випадку підтвердження фактів порушень О. Л. Міщенком академічної доброчесності звернутися до Міністерства освіти і науки України з вимогою щодо необхідності позбавлення цієї особи наукового ступеня кандидата наук.

Додатки:

1. Порівняльна таблиця із наведенням фрагментів дисертації Міщенка О. Л. та відповідних фрагментів опублікованих текстів інших авторів без зазначення авторства в форматах pdf та docx.
2. Електронна копія дисертації Міщенка О. Л., поданої на здобуття наукового ступеня кандидата юридичних наук, у форматі pdf.
3. Електронні копії джерел неправомірного використання в форматі pdf:
  - 1) стаття: Семененко О. Г. «Аналіз розвитку харчової промисловості України»;
  - 2) монографія: Губіна В. В. «Механізми підвищення конкурентоспроможності підприємств харчової промисловості»;
  - 3) книга: Ромашов А. В., Баранов В. В. «Стратегии развития научно-производственных предприятий аэрокосмического комплекса: Инновационный путь».
4. Електронна копія статті Міщенка О. Л. «Система управління інноваційно-інвестиційним розвитком харчової промисловості» (2019).

22 січня 2024 р.

О. Ю. Смірнов,
канд. біол. наук, ст. наук. співр.